

Disability

| မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု

Across Victoria, people with a disability will receive services and support under a new national scheme.

ဗစ်တိုးရီးယားပြည်နယ် တစ်ဝန်းမှာ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု ရှိတဲ့လူတွေဟာ ဝန်ဆောင်မှုတွေနှင့် အထောက်အပံ့ကို လက်ခံရရှိပါမယ်။ အမျိုးသား အစီအမံအသစ်အရ ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

The National Disability Insurance Scheme or NDIS replaces a complex mix of state and commonwealth programs and provides certainty of all Australians less than 65 years of age living with a disability.

အမျိုးသား မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု အာမခံ အစီအမံ (National Disability Insurance Scheme) ဒါမှမဟုတ် NDIS ဟာ ပြည်နယ်နှင့် ပြည်ထောင်စု ရောနှောထားတဲ့ ရှုပ်ထွေးနေတဲ့ အစီအစဉ်တွေကို အစားထိုးမှာဖြစ်ပြီး ဩစတြေးလျနိုင်ငံသား အသက် 65 နှစ်အောက် မသန်မစွမ်းဖြစ်မှုနှင့် နေထိုင်ရသူတွေ အားလုံးကို သေချာရေရာမှု ပေးအပ်ပါမယ်။

For people over 65, the Australian government runs My Aged Care, which provides a range of services to support you once trendsies commences in your area.

အသက် 65 နှစ် အထက်လူတွေ အတွက် ဩစတြေးလျနိုင်ငံအစိုးရဟာ My Aged Care လို့ခေါ်တဲ့ အဖွဲ့အစည်းကို ဖွင့်လှစ်ပေးထားပါတယ်။ အဲ့ဒါဟာ ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးတာပါ။ သင့် နယ်မြေမှာ NDIS စလုပ်ကိုင်တာနှင့်တစ်ပြိုင်နက်တည်းမှာ သင့်ကို ထောက်ပံ့ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။

Until that time, the Victorian government will continue to provide some services.

အဲ့ဒီလို စလုပ်ကိုင်တဲ့အချိန်ထိကို ဗစ်တိုးရီးယားပြည်နယ် အစိုးရဟာ ဝန်ဆောင်မှု အချို့ကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ပေးသွားပါမယ်။

The NDIS aims to improve services and support to people with a disability and their careers.

NDIS ဟာ ဝန်ဆောင်မှုတွေနှင့် အထောက်အပံ့ကို တိုးမြှင့်ပေးဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု ရှိတဲ့လူတွေနှင့် အဲ့ဒီလူတွေရဲ့ စောင့်ရှောက်သူတွေ အတွက်တိုးမြှင့်ပေးတာပါ။

"The person is at the centre of the funded supports that they need. The person will have choice and control over the supports, how they'll access supports, and how they'll manage those supports. And because it's an insurance scheme, every Australian has the a surety that if they would

"အဲ့ဒီလူကို ရန်ပုံငွေချပေးထားတဲ့ သူတို့လိုအပ်တဲ့ အထောက်အပံ့တွေရဲ့ အလယ်ဗဟိုချက်မှာ အဓိကထားပေးပြီး လုပ်ပေးတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့ဒီလူဟာ အထောက်အပံ့တွေကို ရွေးချယ်လို့ရပါမယ်။ ထိန်းချုပ်လို့ရပါမယ်။

require disability or they already have a disability, that the NDIS is there to give them the supports they will need to get on with their lives."

With NDIS came choice and opportunity to do the things that he wanted to do, things like cooking classes, not just with a disability support group, cooking classes in the Jamie Oliver."

"I've become very positive about everything. Some had said that my health has improved quite a, quite a large amount."

"How do people access the NDIS? Well there is an access criteria. So there's an age criteria, so people need to be under the age of 65. There's a residence criteria, so people need to be Australian citizens or permanent residents. And of course there's a disability criteria. So people have to have a permanent disability or a disability that's likely to be permanent, and that disability must have a significant functional impact on their daily life. "

သူတို့တွေရဲ့ အထောက်အပံ့ကို ဘယ်လိုယူမယ်၊ ဘယ်လိုစီမံမယ် ဆိုတဲ့ကိစ္စတွေနှင့်ပတ်သက်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ အဲ့ဒါဟာ အာမခံ အစီအမံ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့ဒီအစီအမံအရ ဩစတြေးလျနိုင်ငံသားတိုင်းမှာ သေချာရေရာမှု ရှိပါတယ်။ အကယ်လို့ သူတို့ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု ဖြစ်လာရင် ဒါမှမဟုတ် သူတို့ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု ရှိပြီးဖြစ်ရင် NDIS အနေနှင့် သူတို့ကို အထောက်အပံ့တွေ ပေးအပ်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ဘဝကို ဆက်လက်ရပ်တည်ဖို့ သူတို့ လိုအပ်မဲ့ အထောက်အပံ့တွေဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။"

NDIS ဟာ ရွေးချယ်လို့ရတဲ့ဟာနှင့်အခွင့်အလမ်းကို တွဲဖက်ပေးထားပါတယ် လုပ်လိုတဲ့အရာကို လုပ်ဖို့အတွက် ဖြစ်ပါတယ် ချက်ပြုတ်ရေးသင်တန်း တက်တဲ့ကိစ္စတွေလို့၊ အဲဒါတွေကို မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု ထောက်ပံ့ရေး အုပ်စုနှင့်သာမဟုတ်ဘဲ Jamie Oliver နှင့် ချက်ပြုတ်ရေးသင်တန်းတွေ တက်ရောက်တာမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။"

"ကျွန်ုပ်ဟာ အရာတိုင်းနှင့်ပတ်သက်လို့ အလွန် အကောင်းမြင်တတ်လာခဲ့ပါတယ်။ အတော်ကြီး များများမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ရဲ့ ကျန်းမာရေးဟာ တိုးတက်လာခဲ့ပါတယ်။ အတော်ကြီး တိုးတက်လာခဲ့လာပါတယ်။"

"NDIS ကို လူတွေအနေနှင့် ဘယ်လိုရယူရပါသလဲ။ ရယူဖို့ သတ်မှတ်ချက်တွေ ရှိပါတယ်။ အဲ့ဒါကြောင့် အသက် သတ်မှတ်ချက်တွေ ရှိတယ်။ အဲဒါဆိုတော့ လူတွေအနေနှင့် အသက် 65 နှစ်အောက် ဖြစ်ဖို့လိုတယ်။ အမြဲတစေနေထိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်တွေ ရှိပါတယ်။ အဲ့ဒါကြောင့် လူတွေအနေနှင့် ဩစတြေးလျနိုင်ငံသားတွေ ဒါမှမဟုတ် အမြဲတမ်းနေထိုင်သူတွေ ဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။ အဲ့ဒါအပြင် မသန်မစွမ်းဖြစ်မှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်တွေလည်း ရှိပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့် လူတွေအနေနှင့် အမြဲတမ်း မသန်မစွမ်းဖြစ်မှုရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှမဟုတ် အမြဲတမ်း ဖြစ်သွားနိုင်ဖွယ်ဖြစ်တဲ့ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့ဒါအပြင်

"I'm a mother of five. My youngest two children both have disabilities. My daughter, Lindy, who is 22, has Downes syndrome. And my son, Josh, who is just about 17 is on the autism spectrum. And I also have a husband, had a stroke, which has left him with left-side weakness and some brain deficits. So as, it's now become an interesting household where we have multiple disabilities."

"We work on developing a plan. And the plan will have access to a whole range of supports that a person needs, personal care, any of those therapies, any of those supports that the person needs to get on and meet their goals and aspirations, and live their ordinary life. That's what the NDIS is there to provide support for."

"And he's been able to take responsibility for some of the things that he used to do that he was prevented to do, like going to the pharmacy and getting his own medication, taking Lindy down to have a swim lesson, and things like that. So it's been much more like a natural family."

မသန်မစွမ်းဖြစ်မှုဟာ မိမိတို့ရဲ့ နေ့စဉ်ဘဝမှာ စွမ်းဆောင်ရည်ကို သိသာထင်ရှားတဲ့ ထိခိုက်မှု ရှိရမယ်။"

"ကျွန်မဟာ ကလေး ငါးယောက် အမေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်မရဲ့ အငယ်ဆုံး ကလေး နှစ်ယောက်လုံးမှာ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှုတွေ ရှိကြပါတယ်။ ကျွန်မ သမီး Lindy ဟာ အသက် 22 နှစ်ရှိပြီ။ ဒေါင်းန့် ဆင်ဒရမ်း (down syndrome) ရှိပါတယ်။ ကျွန်မရဲ့ သား Josh ဟာ အသက် 17 နှစ်ရှိပြီ။ အော်တစ်ဆမ်စပက်ထရမ် (autism spectrum) ရှိပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မမှာ ယောကျာ်းလည်းရှိပြီး သူဟာ လေဖြတ်ခံထားရပြီးတော့ ဘယ်ဖက်အခြမ်း ချိန် နေပြီး အချို့ဦးနှောက်ပိုင်းဆိုင်ရာ သိမ်ငယ်နေပါတယ်။ အဲ့ဒါကြောင့် ယခုအခါမှာ စိတ်ဝင်စားစရာ အိမ်ထောင်စု တစ်ခုဖြစ်လာပြီးတော့ အိမ်ထောင်စုရဲ့ ကျွန်ုပ်တို့တတွေမှာ မျိုးစုံတဲ့ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှုတွေ ရှိကြပါတယ်။"

"ကျွန်ုပ်တို့တတွေ အစီအစဉ်တစ်ခုကို ရေးဆွဲလျက်ရှိပါတယ်။ အမျိုးမျိုးအထောက်အပံ့တွေ အားလုံးကို ရယူဖို့ အတွက်ပါ။ လူတစ်ဦးလိုအပ်တဲ့ အထောက်အပံ့တွေ၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ စောင့်ရှောက်မှု၊ ကုထုံးကုနည်း တစ်ခုခု အထောက်အပံ့တစ်ခုခုဖြစ်ပြီး အဲ့ဒါတွေဟာ အဲ့ဒီလူ ဆက်လက်ရပ်တည်ဖို့နှင့် ရည်မှန်းချက်တွေ ရယူဖို့ လိုအပ်တဲ့ အထောက်အပံ့တွေဖြစ်ရပါမယ် လိုအင်ဆန္ဒတွေကို ဖြည့်ဆည်းပေးပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ ပုံမှန်ဘဝကို နေထိုင်သွားဖို့ အတွက်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲ့ဒါဟာ NDIS အနေနှင့် အထောက်အပံ့ပေးဖို့ အတွက် တည်ရှိနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။"

"သူ့အနေနှင့် တာဝန်ကို ယူနေနိုင်ပါပြီ သူ လုပ်နေကျ အရာတွေကို လုပ်နေနိုင်ပါပြီ အဲတာတွေကို အရင်က သူ မလုပ်နိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဆေးအရောင်းဆိုင်ကို သွားတာမျိုးလို၊ သူ့ကိုယ်ပိုင် ဆေးဝါးတွေကို သွားရောက်ယူငင်တာမျိုးလို၊ Lindy ကို ရေကူးသင်တန်းဆီ ခေါ် သွားတာမျိုး၊ အပြင် အဲ့ဒါလို

"We know there's going to be more demand under the NDIS so we need service providers to emerge, to diversify, to go into areas that they haven't been into before because it's really important that NDIS participants have access to vibrant markets that they can choose from."

"So our world's gone from a very small place where we carried a really heavy load of responsibility, it was very lonely, it was very isolated, our world's a much, much bigger place. He's become a teacher instead of a child with a disability."

"We're building the capacity of people with disabilities to engage in society, to engage in workforce, and to break down any of those stereotypes or barriers that can be done, to make sure that people with disability in this country have the same opportunity that all Australians have."

"There's so many things I'd like to say to people who haven't yet experienced NDIS. It's new, it's big, it's scary because it's unknown. It's different to how things have been done in the past, but I

အရာမျိုးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် မိသားစုဟာ သာမန်မိသားစုတွေထက် ပိုလွန်းပါတယ်။"

"NDIS ကို ပိုမိုပြီးတော့သုံးစွဲမှုများလာမှာဖြစ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ သိပါတယ် ဒါကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုဖြန့်ချိပေးသူတွေ ပေါ်လာဖို့ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဖြစ်လာဖို့လိုပါတယ်။ သူတို့အနေနှင့်ယခင်က မရရှိသေးဘူးတဲ့ ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍတွေ ရယူဖို့ဖြစ်ပါတယ် ဘာလို့လဲဆိုတော့ အဲဒါတွေဟာ အမှန်တကယ် အရေးကြီးပါတယ်။ NDIS ဝန်ဆောင်မှု ရယူသူတွေအနေနှင့် သူတို့တတွေ ရွေးချယ်နိုင်ပြီး အမျိုးစုံလင်တဲ့ ဈေးကွက်တွေကို ရရှိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။"

"ဒါကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ကမ္ဘာလောကဟာ အလွန်သေးတဲ့ နေရာကနေပြီးတော့ အမှန်တကယ် ကြီးလေးတဲ့ တာဝန်တွေကို ယူရတဲ့ ကမ္ဘာလောက ဖြစ်လာပါတယ်။ ယခင်က အလွန် အထီးကျန်ခဲ့တယ်။ အလွန် အဆက်အသွယ်ပြတ်လပ်ခဲ့တယ်။ ကျွန်ုပ်တို့ရဲ့ ကမ္ဘာလောကဟာ ပိုပြီးပိုပြီးတော့ ကြီးမားလာပါတယ်။ သူသည် ဆရာတစ်ဦး ဖြစ်လာတယ်။ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု တစ်ခုရှိတဲ့ ကလေးတစ်ယောက် အစား ဆရာတစ်ဆူ ဖြစ်လာတယ်။"

"ကျွန်ုပ်တို့ဟာ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု ရှိတဲ့လူတွေရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် တည်ဆောက်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းမှာ ဝင်ဆံ့ဖို့၊ လုပ်သားအင်အားစုမှာ ဝင်ဆံ့ဖို့ နှင့် အဲဒီလို ပုံသေကားကျ ဒါမှမဟုတ် အတားအဆီးတွေကို ဖြိုခွင်းဖို့ အတွက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ မသန်မစွမ်းဖြစ်မှုရှိတဲ့လူတွေမှာ သြစတြေးလျ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသား အားလုံးမှာရှိတဲ့ အလားတူ အခွင့်အလမ်းတွေရှိဖို့ သေချာအောင်ဖြစ်ပါတယ်။"

"ကျွန်ုပ်မှာ ပြောစရာ အမြောက်အမြား ရှိပါတယ်။ NDIS ကို မကြုံတွေ့ဘူးသေးတဲ့လူတွေကို ပြောဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ NDIS ဟာ အသစ်ဖြစ်တယ်။ ကြီးကျယ်တယ်။ မသိသေးတဲ့အတွက်ကြောင့်

truly believe it's better. It's better for everyone. It's about choice. It's about options. And don't be afraid of what you might lose. Start to dream about what you might gain."

Contact the National Disability Insurance Scheme if you are under 65 years of age. Contact My Aged Care if you are over 65 years of age. For more information, visit: BetterHealth.vic.gov.au/disability

ကြောက်စရာတောင် ကောင်းပါတယ်။ ယခင်က လုပ်ကိုင်ပုံတွေနှင့် မတူကွဲပြားပါတယ်။ သို့သော်လည်း အဲ့ဒါဟာ ပိုမိုကောင်းမွန်ပါတယ်လို့ ကျွန်ုပ် အမှန်တကယ် ယုံကြည်ပါတယ်။ အဲ့ဒါ လူတိုင်းအတွက် ပိုကောင်းပါတယ်။ အဲ့ဒါဟာ ရွေးချယ်လို့ရတဲ့ ကိစ္စဖြစ်ပါတယ်။ ရွေးချယ်ဖို့နည်းလမ်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သင် ရှုံးနိမ့်နိုင်ဖွယ်ရှိမဲ့အရာကို မကြောက်ပါနှင့်။ သင် ရှုံးနိမ့်နိုင်ဖွယ်ရှိမဲ့အရာကို မကြောက်ပါနှင့်။”

အမျိုးသား မသန်မစွမ်းဖြစ်မှု အာမခံ အစီအမံ (National Disability) ကို ဆက်သွယ်ပါ အကယ်လို့ သင်ဟာ အသက် 65နှစ်အောက်ဖြစ်ရင် ဆက်သွယ်ပါ။ သင် အသက် 65 နှစ်အထက်ဖြစ်ရင် My Aged Care ကိုဆက်သွယ်ပါ။ ပိုမိုသိရှိလိုတဲ့ အချက်အလက်တွေ အတွက်- BetterHealth.vic.gov.au/disability မျှကြည့်ပါ။